

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3To/4/2013
Identifikačné číslo spisu:	9512100174
Dátum vydania rozhodnutia:	02.10.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Burger
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:9512100174.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Burgera a členov senátu JUDr. Milana Lipovského a JUDr. Jany Serbovej v trestnej veci proti obžalovanému W. W. pre zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Tr. zák. vedenej na Špecializovanom trestnom súde v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica pod sp. zn. BB-3T 45/2012, na verejnom zasadnutí konanom dňa 2. októbra 2013 v Bratislave, prerokoval odvolanie prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a obžalovaného W. W. proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, zo dňa 15. februára 2013, sp. zn. BB-3T 45/2012, a takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/, písm. d/ Tr. por. napadnutý rozsudok v celom rozsahu sa z r u š u j e .

Podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec sa v r a c i a Špecializovanému trestnému súde v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Odôvodnenie

Uvedeným rozsudkom samosudcu Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, bol obžalovaný (nesprávne v rozsudku označený ako obvinený - viď § 2 ods. 13 Tr. por.) W. W. uznaný za vinného zo zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 17. mája 2012 v časovom rozpätí od 09.16 hod. do 10.27 hod. v Malackách, na ul. Továrenskej č. 5182, na prevádzke STK patriacej spoločnosti HÍLEK STK Senica, s.r.o., so sídlom v Senici, Vajanského č. 24, IČO: XX XXX XXX vykonal pravidelnú technickú kontrolu na osobnom motorovom vozidle zn. Škoda Felicia, EČV: C., VIN: H., striebornej metalízy, ktoré pristavil na STK žiadateľ W. B., nar. XX. W. XXXX, bytom D., pričom uvedenou kontrolnou činnosťou zistil, že technický stav vozidla vylučuje jeho spôsobilosť na premávku na pozemných komunikáciách v zmysle zákona č. 725/2004 Z.z. o podmienkach prevádzky vozidiel na pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov a i napriek zisteným závadám, ktoré by mali byť zaradené do kategórie C - nebezpečné s výsledkom, že

vozidlo je nespôsobilé na premávku na pozemných komunikáciách, vydal v rozpore s § 48 a nasl. uvedeného zákona doklady osvedčujúce vykonanie pravidelnej technickej kontroly u predmetného vozidla, a to protokol o technickej kontrole vozidla č. SKG 129 062, osvedčenie o technickej kontrole č. SKF 355 544 a pridelil kontrolné nálepky č. SKEi 735 280 s dobou platnosti technickej kontroly do 17. mája 2014, s výsledkom spôsobilosti vozidla na premávke na pozemných komunikáciách so zistenými chybami zaradenými do kategórie A - ľahké, za čo žiadal a prevzal od vodiča W. B. finančnú hotovosť vo výške 60 €, z ktorej suma 33 € s DPH bola určená na úhradu poplatkov v zmysle platného cenníka danej STK a zvyšnú časť v sume 27 € si ponechal ako úplatok za uznanie spôsobilosti uvedeného vozidla.

Za to bol obžalovanému W. W. podľa § 329 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2, § 36 písm. j/, § 37 písm. e/ Tr. zák. uložený trest odňatia slobody vo výmere tri roky.

Podľa § 51 ods. 1 Tr. zák. mu súd s poukazom na § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. výkon trestu odňatia slobody podmienene odložil a zároveň mu uložil probačný dohľad nad jeho správaním v skúšobnej dobe.

Podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. mu ustanovil skúšobnú dobu na tri roky.

Podľa § 51 ods. 4 písm. g/ Tr. zák. uložil súd obžalovanému povinnosť podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom alebo iným odborníkom programu sociálneho výcviku alebo inému výchovnému programu.

Podľa § 51 ods. 5 Tr. zák. mu súd uložil povinnosť strieť nad sebou kontrolu vykonávanú probačným a mediačným úradníkom.

Podľa § 56 ods. 1 Tr. zák. uložil mu tiež peňažný trest päťsto eur.

Podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť zmarený ustanovil mu náhradný trest odňatia slobody na päť mesiacov.

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. uložil obžalovanému aj trest zákazu činnosti kontrolného technika a technika emisnej kontroly činného v zmysle zákona č. 725/2004 Z.z. o podmienkach prevádzky vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách na dobu päť rokov.

Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie tak obžalovaný W. W. priamo do zápisnice o hlavnom pojednávaní, ako aj prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky písomným podaním v neprospech obžalovaného proti výroku o treste.

Obžalovaný W. v písomnom odôvodnení odvolania podaného prostredníctvom obhajcu uviedol, že aj keď vykonával činnosť - technickú kontrolu cestných vozidiel, ktorá je „obstarávaním vecí všeobecného záujmu“, objektívna stránka trestného činu, pre ktorý bol odsúdený zahŕňa také konanie, ktorým v tejto súvislosti páchatel sám alebo cez sprostredkovateľa prijme, žiada, alebo si dá sľúbiť úplatok pre seba alebo inú osobu preto, aby konal, alebo sa zdržal konania tak, že poruší svoje povinnosti vyplývajúce zo zamestnania, postavenia, povolaní alebo funkcie.

Obžalovaný konštatuje, že z vykonaného dokazovania vyplýva predchádzajúce sa skontaktovanie vo veci svedčiaceho „agenta“ „s pánom C.“, pričom pred obžalovaným sa odvolával na predchádzajúci telefonický rozhovor s touto osobou (C.). C. mu mal povedať, že „kolega spraví technickú dobre“. Výpoveď agenta nesvedčí o dohode s C., resp. o tom, že bol niekto na stanici STK požiadany, aby konal tak, že poruší svoje povinnosti vyplývajúce z povinnosti technickej kontroly vozidla. Absentuje akýkoľvek dôkaz, že by obžalovaný W. bol požiadany, či už „agentom“ alebo p. C. o konanie spôsobom porušujúcim povinnosti obžalovaného, vyplývajúce z jeho zamestnania. Rozdiel medzi prijatou sumou 60 € a sumou, ktorú kontrola stála, je podľa tvrdenia obžalovaného výsledkom jeho nedbanlivosti. Za túto chybu bol finančne postihnutý zamestnávateľom ako aj správnym orgánom obvodného úradu.

Nikým nebol požiadaný, aby porušil svoje povinnosti, ani mu nebolo sľúbené poskytnutie úplatku. Vozidlo vyhodnotil s ľahkými chybami a bol presvedčený, že na vozidle nie sú tzv. C-éčkové závady, nespĺňajúce zákonné podmienky prevádzky vozidla v premávke na pozemných komunikáciách.

Platba prebehla tak, že obžalovaný v domnienke že ho vodič „agent“ bude čakať v prijímacej kancelárii, išiel za ním, a keď ho tam nenašiel, vyšiel von a vypýtal si od neho peniaze s tým, že mu vystaví bloček. Keď „agent“ povedal, že bloček nepotrebuje, vrátil sa obžalovaný do prijímacej kancelárie, kde príjem, či už on alebo kolegyňa, nablokoval a celú prijatú sumu dal do pokladne.

Pokiaľ v prípravnom konaní zaujal postoj, že „je mu ľúto, čo sa stalo a priznal, že zobral nenáležitú výhodu vo forme peňazí“, obžalovaný to vysvetľuje dvoma okolnosťami. Po zadržaní a porade s advokátom zistil, že prax prokurátorov špeciálnej prokuratúry je taká, že popieranie trestnej činnosti je pre nich dôvodom na podanie návrhu na obmedzenie osobnej slobody. Priznal sa len preto, aby nešiel do väzby. Až neskôr vypovedal, ako sa veci skutočne stali.

V ďalšej časti odvolania obžalovaný W. poukazuje na čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a § 2 ods. 10 Tr. por. tvrdí, že prvostupňový súd sa v rámci dokazovania dôsledne nevysporiadal s tým, či v posudzovanej veci nešlo o vyprovokovanú trestnú činnosť. Táto okolnosť má podľa názoru obžalovaného rozhodujúci význam pre právne posúdenie jeho konania. Najmä za situácie, keď aktivitou policajných orgánov bolo „agentom“ pristavené motorové vozidlo, na ktorom boli závady, čím orgány činné v prípravnom konaní zvolili postup nemajúci oporu v zákone, keďže išlo o vytvorenie podmienok za účelom aktívne zasiahnuť do činnosti obžalovaného. Pristavením vozidla s údajnými chybami kategórie „C“ polícia navodila situáciu so snahou prípadný trestný čin uskutočniť. Tento postup polície sa stal súčasťou skutkového deja, celej postupnosti úkonov, z ktorých sa protiprávne konanie uvedené v skutkovej vete napadnutého rozsudku skladá.

Z týchto dôvodov obžalovaný navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolaniu vyhovel a spod obžaloby ho oslobodil.

Prokurátor sa v podanom odvolaní stotožnil s výrokom súdu o oznaní viny, ktorý považuje za správny a spravodlivý. Nestotožňuje sa s časťou výroku o treste, konkrétne s podmiennečným odkladom výkonu trestu odňatia slobody a uloženým probačným dohľadom nad správaním sa obžalovaného v skúšobnej dobe.

V tejto súvislosti prokurátor poukázal na postoj obžalovaného W. k predmetnej trestnej činnosti. Tento na hlavnom pojednávaní urobil vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. a/ Tr. por., že je nevinný. Poprel spáchanie trestného činu, tvrdiac, že žiaden úplatok nežiadal, ani neprevzal a technická kontrola vozidla bola riadne zúčtovaná do pokladne. Obžalovaný sa dostal do podstatných rozporov s vlastnými tvrdeniami v prípravnom konaní a popieraním trestnej činnosti sa vzdal možnosti poľahčujúcej okolnosti zakotvenej v § 36 písm. l/ Tr. zák., ktorá počíta s priznaním sa k spáchaniu trestného činu a jeho úprimným oľutovaním.

Prokurátor zastáva názor, že obžalovaný W. nespĺňa podmienky uvedené v § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., a preto nemožno použiť ustanovenie § 51 ods. 1 Tr. zák. o podmiennečnom odklade výkonu trestu odňatia slobody s probačným dohľadom.

Náprava a prevýchova páchatel'a zločinu prijímania úplatku je podľa prokurátora možná len uložením trestu odňatia slobody bez možnosti podmiennečného odloženia, pretože podmiennečný odklad považuje za neprimeranú výhodu, resp. benefit poskytovaný osobe páchatel'a, ktorý sa negatívne stavia k tomu, čo spáchal. Dodáva, že keď si páchatel' sám nechce uvedomiť závažnosť svojho konania a škodlivosť konania pre spoločnosť, ako je možné predpokladať, že v rámci podmiennečného odsúdenia bude prehodnocovať svoje postoje k spoločenským hodnotám a bude viesť riadny život.

Preto prokurátor navrhol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky zrušiť výrokovú časť rozsudku o

treste a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. rozhodnúť rozsudkom tak, že sa z pôvodného rozsudku vypustí ustanovenie § 51 Tr. zák. s tým, že sa výrok doplní o časť, že obžalovaný W. sa podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. zaraďuje na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia. Ostatné časti výroku o treste navrhol ponechať v nezmenenej podobe.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací, na podklade podaných odvolaní podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým boli odvolania podané ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, majúci na zreteli, že na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. a zistil nasledovné:

Z obsahu trestného spisu vyplýva, že operatívne orgány Policajného zboru Slovenskej republiky na základe vlastnej činnosti dospeli k poznatkom, že na Stanici technickej kontroly Hílek STK Senica, s.r.o., pracovisko Malacky, dochádza ku korupčnému správaniu sa viacerých zamestnancov tohto pracoviska. Pri preverovaní podozrenia boli použité príkazom sudcov pre prípravné konanie povolené odposluchy osoby C. a nasadenie agenta pod legendou menom W. B..

Samosudca Špecializovaného trestného súdu, ako je zrejmé z odôvodnenia napadnutého rozsudku, vyhodnotil činnosť agenta ako súladnú s ustanovením § 117 ods. 2 Tr. por. konštatujúc, že zo strany agenta nedošlo k iniciatívne navádzaniu na spáchanie činu.

Odvolací súd, ktorý preskúmal dôvodnosť odvolacích námietok zistil, že samosudca tento záver žiadnym spôsobom neodôvodnil. Pritom práve tento dôkaz tvorí nosnú usvedčujúcu časť obžaloby i odsudzujúceho rozsudku prvostupňového súdu.

Odhliadnuc od toho, či vôbec bola splnená zákonná podmienka v zmysle § 117 ods. 1 Tr. por., odôvodňujúca použitie agenta len vtedy, ak odhaľovanie, zisťovanie a usvedčovanie páchatel'a (aj predmetného trestného činu), by bolo iným spôsobom podstatne sťažené, súd sa mal dôsledne vysporiadať aj so splnením zákonných podmienok uvedených v odseku 2 uvedeného paragrafu.

Podľa druhej vety druhého odseku § 117 Tr. por. „agent nesmie iniciatívne navádzať na spáchanie trestného činu“. Obžalovaný W. nebol v postavení verejného činiteľa alebo zahraničného verejného činiteľa, u ktorých zákon túto iniciatívu agenta pripúšťa.

Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že prvostupňový súd len všeobecne uviedol, že zo strany agenta nebolo zistené iniciatívne navádzanie na spáchanie trestného činu. Opomenul ale vyhodnotiť aj tie zistené skutočnosti, ktoré takejto iniciatíve polície a agenta nasvedčujú. Od vopred pripraveného vozidla s poruchami, cez sugestívne vedený rozhovor agenta s obžalovaným, navádzajúci k tomu, aby bol pri hodnotení stavu vozidla zhovievavý.

Ďalej samosudca v napadnutom rozsudku uvádza, že agent bol vybavený vozidlom Felícia, ktoré 15. mája 2012 absolvovalo technickú kontrolu na STK v Trnave s výsledkom, že nie je spôsobilé na premávku na pozemných komunikáciách (pre poruchy, z ktorých jednu STK v Trnave zaradila do kategórie „C“ - nebezpečné).

Porovnaním protokolov z technickej kontroly na č.l. 39 (Trnava) a č.l. 119 (Malacky) odvolací súd zistil, že obžalovaný W. ustálil na predmetnom vozidle skoro identické chyby - poruchy, ale zaradil ich do kategórie „A“. Pozornosti samosudcu uniklo, že chybu - poruchu v kategórii „C“ - kód 707 (tesnosť motora a prevodovky) zaradila STK v Trnave tak do kategórie „A“ ako aj do kategórie „C“. Pritom práve touto chybou - poruchou vozidla prvostupňový súd akcentuje trestnú činnosť obžalovaného W., ktorý ju podľa súdu úmyselne zaradil do kategórie „A“ v súvislosti s úplatkom.

Uvedené nezrovnalosti v protokoloch protirečivej povahy sa mali objektivizovať už v prípravnom konaní vykonaním kontroly vozidla neustranným odborným subjektom (v súčasnosti už nereálne). Najmä, keď

obžalovaný vo všetkých výpovediach zotrval na tom, že ním zistené chyby svojou povahou nevylučovali spôsobilosť vozidla účasti na cestnej premávke. V doterajšom konaní sa nepreukázal žiaden dohovor medzi obžalovaným a C., že technickú kontrolu má urobiť tak, aby vozidlo „prešlo“ bez zreteľa na zistené chyby - závady. Dôvodne preto obhajoba v odvolaní poukazuje na absenciu dôkazu o tom, že by bol obžalovaný W. požiadaný, či už agentom alebo kolegom C., aby konal tak, že poruší svoje povinnosti vyplývajúce z jeho zamestnania technika. Agentom vedený rozhovor s obžalovaným, smerovaný k zhovievavosti, takouto požiadavkou ešte nie je.

Za tejto dôkaznej situácie pochybnosti o úmyselnom zaradení obžalovaným zistených chýb - závad „do vyhovujúcej kategórie „A“ práve na základe prijatej sumy 60 €, spochybňujú aj záver prvostupňového súdu, vylučujúci omyl obžalovaného pri uvedení a prijatí tejto sumy ako ceny služby. Pritom až po uvedení tejto sumy sa obžalovaný preukázateľne pýtal, či agent nechce doklad o zaplatení, čo agent odmietol.

Odvolací súd konštatuje, že bez náležitého objasnenia vytýkaných nedostatkov napadnutého rozsudku, sú skutkové i právne závery, ku ktorým dospel prvostupňový súd nepresvedčivé, potvrdzujúce dôvodnosť odvolania.

Túto nepresvedčivosť prehľbuje aj spôsob odôvodnenia rozsudku. Samosudca nie ojedinele, uprednostňuje pred závermi urobenými logickým a obsahovým hodnotením vykonaných dôkazov, osobnú prezentáciu postoja k udalosti, napr. slovami „... je doslova nepredstaviteľné, aby osoba, ktorá sa pomýli...“, „zistené okolnosti potom evokujú predstavu minimálne o tom...“.

Pokiaľ ide o dôvody odvolania prokurátora, týkajúce sa výroku o treste, zodpovedajú skôr princípom, ktorý bol vlastný inkvizíčnému procesu vyžadujúceho priznanie obžalovaného ako „koruny dôkazov“. Je v rozpore s právami obvineného (§ 34 Tr. por.), aby spôsob jeho obhajoby, čiže aj menenie výpovedí, alebo striedanie priznania sa a popierania trestného činu, odôvodňovali same o sebe vylúčenie uloženia trestu nespojeného s odňatím slobody. Dôvodnú pochybnosť vo vzťahu k výroku o treste, ale vyvoláva skutočnosť, že v rozsudku chýba odôvodnenie uloženej povinnosti podrobiť sa programu sociálneho výcviku.

Z dôvodov spočívajúcich v už uvedených nejasnostiach a neúplnostiach skutkových zistení a nevysporiadaní sa so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie, na ktoré odvolací súd poukázal, rozhodol odvolací súd tak, ako je to vo výroku tohto uznesenia uvedené.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.